

KONFESIONALIZACE A NÁBOŽENSKÁ (NE)TOLERANCE V PRAZE DRUHÉ POLOVINY 15. STOLETÍ

Martin Nodl

Autor sleduje, do jaké míry je možné přenést termín „konfesionalizace“ etablovaný v německém historickém bádání pro druhou polovinu 16. století na pražské milieu let 1435 až 1496. Ukazuje přitom, že ve svém nejužším významu – tedy s důrazem na propojení formování konfesí a moderního státu – není tento koncept pro vývoj Prahy ve druhé polovině 15. století použitelný. Pokud je ovšem konfesionalizace chápána jako vymezování se jedné konfese vůči druhým, jako náboženská netolerance a především konfesně motivovaná disciplinace nejrozličnějších oblastí společenského i soukromého života, pak bylo pražské prostředí náboženskou konfesionalizací plně prodchnuté. V Českém království, jež ve stejné době naopak vědomě směřovalo ke smírování konfesí, ovšem Praha představovala výjimku. Zatímco v utrakvistických i katolických částech země nalézáme až do konce 16. století konfesionalizační tendence v jen velmi omezené míře, v pražském souměstí se konfesionalizace náboženského a sociálního života prosadila již dlouho před tím, než k tomuto procesu došlo v říšských knížectvích a městech.